

Assemblée mensuelle du 3 mai 1989
Maandelijkse vergadering van 3 mei 1989

Communications / Mededelingen:

1. M. G. LHOST présente quelques coléoptères intéressants pour la faune belge.

Anisodactylus nemorivagus DUFTS. (Coleoptera, Carabidae): 2 ♂♂ capturés le 30.IV.1989 à Pin (Prov. de Luxembourg).

Atophus triguttatus FABRIC. (Coleoptera, Curculionidae): 1 exemplaire trouvé à la même date et au même endroit.

Tetratoma ancora FABRIC. (Coleoptera, Melandryidae): 2 specimens capturés le 30.IV.1989, même localité, par battage branches moisis d'un chêne isolé dans une prairie.

2. Dhr. P. GROOTAERT doet de volgende mededeling.

**Enkele opmerkingen over vliegen (Diptera, Brachycera)
van de Belgische kust**

door P. GROOTAERT

Summary

A list of Diptera Brachycera occurring in the litoral zone in Belgium is given.

Het is merkwaardig hoeveel soorten vliegen een gedeelte van hun levenscyclus op het strand of in zee doorbrengen. M. GOETGHEBUER gaf in 1934 en 1942 een interessant overzicht van deze kustbewonende vliegen maar ondertussen zijn er enkele nieuwe waarnemingen en is de systematische positie van enkele soorten herhaaldelijk veranderd. Zelfs in tamelijk recente overzichtswerken (EGGLISHAW, 1960; DOBSON, 1976) kan de indeling van sommige families nogal verwarring scheppen. De onderstaande lijst is dan ook bedoeld om de indeling iets te verduidelijken.

Lijst van de Diptera Brachycera die een gedeelte van hun levenscyclus in zee of op het strand doorbrengen. De toevallige kustbezoekers werden niet opgenomen.

Empididae	<i>Chersodromia hirta</i> (WALKER) <i>Chersodromia incana</i> WALKER
Dolichopodidae	<i>Aphrosylus ferox</i> WALKER
Sepsidae	<i>Orygma luctuosum</i> MEIGEN
Helcomyzidae	<i>Helcomyza ustulata</i> CURTIS <i>Heterocheila buccata</i> (FALLÉN) = <i>Heteromyza buccata</i> FALLÉN = <i>Oedoparea buccata</i> (FALLÉN) = <i>Heterochila buccata</i> (FALLÉN)
Coelopidae	<i>Coelopa pilipes</i> HALIDAY <i>Coelopa frigida</i> (FABRICIUS) = <i>Fucomyia frigida</i> (FABRICIUS) <i>Malacomyia sciomyzina</i> (HALIDAY) Belg. n. sp. = <i>Malacomyza sciomyzina</i> HALIDAY = <i>Phycodroma sciomyzina</i> HALIDAY
Canacidae	<i>Canace nasica</i> HALIDAY
Sphaeroceridae	<i>Thoracochaeta zosterae</i> (HALIDAY) = <i>Leptocera zosterae</i> (HALIDAY) <i>Thoracochaeta rudis</i> VANSCHUYTBROECK <i>Leptocera fuscipennis</i> (HALIDAY)
Anthomyidae	<i>Fucellia maritima</i> (HALIDAY) <i>Fucellia tergina</i> (ZETTERSTEDT) Belg. n. sp.
Scathophagidae	<i>Scathophaga litorea</i> (FALLÉN) <i>Ceratinostoma ostiorum</i> (HALIDAY)
Muscidae	<i>Villeneuveia aestuum</i> (VILLENEUVE) = <i>Limnophora aestuum</i> VILLENEUVE

De familie der Coelopidae was tot nu toe een vergaarbak voor soorten die eigenlijk in verschillende families thuis horen. Qua vorm en beharing gelijken enkele soorten nogal goed op elkaar. Waarschijnlijk betreft het een convergentieverschijnsel, namelijk een aanpassing om te weerstaan aan de hevige wind of om zich te kunnen ingraven in de pakketten aangespoeld zeewier waarin ze hun eieren leggen. *Orygma luctuosum* werd door HENNIG in 1937 reeds herkend als een Sepsidae maar hij werd met zijn stelling nauwelijks gevolgd. *Helcomyza ustulata* werd tot voor kort beschouwd als een Dryomyzidae maar deze soort wordt nu samen met *Heterocheila buccata* (meestal vermeld als *Oedoparea buccata*) bij de Helcomyzidae ondergebracht. HENNIG (1937) beschouwt *Malacomyia sciomyzina* eveneens als een Helcomyzidae maar voorlopig volgen we hem daar niet in omdat de beschrijving die hij geeft van deze soort niet helemaal overeenstemt met de dieren uit onze collectie. Zo zouden de mannetjes van *Malacomyia sciomyzina* geen uitgroei mogen hebben op het eerste tarslid van de voorpoot zoals bij de Coelopidae. Onze exemplaren hebben dat echter wel. Deze soort was voor zover we konden nagaan nog niet bekend voor de Belgische fauna (Blankenberge, 6.XI.1957, leg. M. BEQUAERT). *Coelopa pilipes* is de meest algemene *Coelopa* soort aan onze kust. *Coelopa frigida* wordt in

de nieuwe catalogoog van de palearctische Diptera uit ons land vermeld maar was niet aanwezig in de oude collecties. Dank zij de recente vondst van een mannetje te Nieuwpoort op 29 april 1989, kunnen we deze soort definitief aan onze fauna toevoegen. Het is een soort waarvan de larve in pakketten aangespoeld zeewier leeft.

Het genus *Fucellia* wordt momenteel bij de Anthomyidae geplaatst en niet meer bij de Muscidae. Er komen twee soorten voor in ons land die men ook meestal samen aantreft: *F. maritima* en *F. tergina*. Het zijn de meest algemene soorten van het strand maar worden door de meeste auteurs met mekaar verward. *F. tergina* was nog niet gerapporteerd in ons land en kent een veel grotere verspreiding dan *F. maritima*. Ze komt zelfs in het Middellands zeegebied voor. De *Fucellia*'s zijn bijna het gehele jaar door actief. Tijdens de maand maart 1989 vonden we reeds enkele exemplaren aan onze kust. De larven leven eveneens in aanspoelsel.

Literatuur

- DOBSON, T., 1976. - Seaweed flies (Diptera: Coelopidae, etc.) in L. CHENG, *Marine Insects*, Amsterdam. 447-463.
- EGLISHAW, H., 1960. - Studies on the family Coelopidae (Diptera). *Trans. R. ent. Soc. Lond.* 112: 109-140.
- GOETGHEBUER, M., 1934. - Diptères Némocères de la zone littorale de Belgique. *Bull. Anns Soc. ent. Belg.* 74: 35-48.
- GOETGHEBUER, M., 1942. - Faunule diptérologique des brise-lames. *Bull. Mus. r. Hist. nat. Belg.* 18: 10 pp.
- HENNIG, W., 1937. - Coelopidae in E. LINDNER, *Die Fliegen der palaearktischen Region.* 52: 39 pp.

3. M. N. MAGIS présente la communication suivante.

Apports à la chorologie des Hyménoptères Symphytes de Belgique et du Grand-Duché de Luxembourg. XIII

par Noël MAGIS

96. *Brachytops flavens* (KLUG) (Tenthredinidae, Selandriinae)

Liège: Bois-de-Breux (FS.81), 10.V.1980, 1 mâle; Brackvenn, val. du Getzbach (KB.91), 28.V.1986, 1 mâle dans les molinies.

Seconde donnée pour la région des Hautes-Fagnes (N. MAGIS, *Bull. Anns Soc. r. belge Ent.*, 116, 1980: 255) mais première mention dans la banlieue liégeoise.

Inféodée aux carex, elle est peu fréquente dans les collections, aussi bien en Belgique

(A. CRÉVECOEUR & P. MARÉCHAL, *Bull. Anns Soc. ent. Belgique*, 78, 1938: 489, sub *Selandria flavens*), qu'au Grand-Duché de Luxembourg (H. CHEVIN & N. SCHNEIDER, *Bull. soc. Nat. luxemb.*, 88, 1988: 105).

J. L. MARCHAL (Etude de communautés d'Hyménoptères Symphytes de Hesbaye (UTM: FS20). Dissertation doct. sciences agron., Gembloux, 1984: 328 et 329) a obtenu plusieurs dizaines d'individus dans des pièges Malaise installés à Walhain-Saint-Paul (MOMQ FS.20). 89 spécimens ont été récoltés dans une magnocaricaie à *Carex acuta* L.; un seul, par contre, dans un verger pâturé, distant d'environ 1.300 m à vol d'oiseau. Apparemment, *B. flavens* ne s'éloigne guère des sites où croissent ses plantes-hôtes. Son comportement casanier aide à comprendre pourquoi l'espèce est aussi mal représentée dans les collections, constituées essentiellement de récoltes obtenues de façon non spécialisée.

97. *Selandria sixii* VOLLENHOVEN (Tenthredinidae, Selandriinae)

Hainaut: Enghien (ES.71), 5.VI.1986, 1 fem.; Luxembourg: Straimont (FR.71), 3.VII.1987, 1 mâle.

Ces deux données complètent l'information précédente (N. MAGIS, *Bull. Anns Soc. r. belge Ent.*, 121, 1985: 165).

Une dizaine de stations sont connues actuellement; relativement isolées les unes des autres, elles sont cependant largement réparties sur l'ensemble du territoire belge.

98. *Strongylogaster filicis* (KLUG) (Tenthredinidae, Selandriinae)

J. PASTEELS (*Bull. Anns Soc. ent. Belgique*, 82, 1946: 144) a enregistré la présence de ce taxon sous son synonyme *Pseudoitaxonus filicis* (KLUG), sur base d'individus trouvés par lui dans la région de Hockai (MOMR GR.19). Il convient de compléter l'image de la chorologie de l'espèce par les renseignements suivants.

Liège: Chaudfontaine (FS.80), 10.VII.1979, 1 mâle dans le contenu d'un piège Malaise; Solwaster (GS.00), 21.VI.1983, 1 mâle dans la strate herbacée d'une chênaie mélangée; Namur: Namur (FR.39), 31.V.1971, 1 fem.; Malonne (FR.28), 18.V.1974, 1 mâle.

Les 5 stations connues actuellement sont exclusivement situées au sud du sillon Sambre-et-Meuse. Très peu fréquente dans l'ensemble de son aire de répartition, *S. filicis* se développe sur la fougère *Pteris aquilinum* (L.) KUHN.

99. *Strongylogaster xanthoceros* (STEPHENS) (Tenthredinidae, Selandriinae)

Aux données publiées sous le n. 63 (N. MAGIS, *Bull. Anns Soc. r. belge Ent.*, 123, 1987: 320), je crois utile d'ajouter les renseignements suivants; ils proviennent, comme les précédents, de l'identification de spécimens innommés, appartenant à la collection P. MARÉCHAL (C.E.L.) ou à celle de la Faculté des Sciences agronomiques de l'Etat à Gembloux.

Liège: Kinkempois (FS.81), 17.V.1942, 1 mâle et Romsée (FS.81), 11.V.1947, 1 fem. (C.E.L.); Luxembourg: Journal (FR.45), 6.VI.1979, 1 fem. en lisière d'un bois résineux; Namur: Namur (FR.39), 30.V.1974, 1 fem.; Petit Fays (FR.42), 10.VI.1969, 1 mâle. Les larves ont aussi *Pt. aquilinum* comme plante-hôte.

Ces données complémentaires portent à 9 le nombre des stations connues à ce jour en